

III Pietu Amerikos Lietuviu Kongreso Eiga

ISPŪDINGA PRADŽIA

Pilna S. Paulo lietuvių bažnyčia žmonių Daugstovinčių. Daug vyrų ir jaunimo. Procesiijos žygiu ateina iš klebonijos J. E. vyskupas V. Brizgys, lydimas prelatų P. Ragažinsko, amerikiečių I. Albavičiaus, J. Balkūno ir kunigų, bei šešerių vėliavų, kurias nešė vaikinai ir mergaitės tautiškuose rūbuose.

Galingai suskamba «Eccc Sacerdos magus» — vyskupų pasitinkamoji giesmė — «Štai didysis kunigas...». Paskui gaudžia «Pulkim ant kelių ir kitos lietuviškos giesmės». Jo Ekscelencija pamokslu nušviečia kiekvieno lietuviuo užsienyje laikysenos gaires: meilę ir ištikimybę gyvenamam kraštui, ir meilę bei ištikimybę Lietuvai. Jos abi puikiausiai derinasi.

Pamaldose dalyvauja ir mūsų diplomatijos šefas Min. J. E. min. Lozoraitis, konsulas Polišaitis su ponia, VLIKO pirmininkas min. V. Sidzikauskas, Pasaulio Liet. Bendruomenės vicepirmininkas ir eilės kitų kraštų veikėjų.

PIRMASIS POSĖDIS

Seserų pranciškiečių labai gražiai dekoruotame gimnazijos scenoje net 9 vėliavos sustatytos, rodo, iš kur lietuviai suplaukė į III P.A.L. Kongresą. Garbės prezidiume matome: J. E. vysk. V. Brizgį, ministerius, konsulą, kitus aukščiau paminėtus lietuviškos kovos vadus, ir at tovus iš įvairių lietuvių kolonijų.

Posėdį atidarė trumpa kalba prel. Pijus Ragažinskas, Kongresui rengti komisijos pirmininkas ir pakvietė darbo prezidiumą praveisti kongresą.

Prasideda eilė, ilga eilė sveikinimų, linkėjimų, kurie užsitęsė iki po 11 val. nakties Paskui užkandžiai, susipažinimas, pobuvis...

Labai džiūgu buvo matyti daug jaunimo ne tik iš São Paulo, bet ir iš Argentinos bei Urugvajaus.

ANTROJI KONGRESO DIENA

Dienos metu posėdžiavo kunigai su J. E. Vyskupu Brizgiu Pirmą kartą P. Amerikoje susirinko net 15 lietuvių kunigų pasitarti išsivijęs sie lovados reikalais: išklaudyta Jo Ekscelencijos pranešimai informacijos apie naujuosius Bažnyčios Santarybos nutarimus, apie katalikų reikalus Lietuvoje, apie jo patyrimus belankant įvairių kraštų lietuvius.

Paskui iškelta ir pagvinden-

ta įvairūs išsivijęs religinio moralinio gyvenimo reikalai. Ypatingas dėmesys skirtas dvasinių pašaukimų ugdymo reikalams mūsų jaunime

VISUOMENINĖ POLITINĖ SEKCIJA

Jai pirmininkavo. p. K. Čibiras. Dalyvavo atstovai — iš Argentinos, Urugvajaus, Čilės, Brazilijos, USA, Kanados ir kt. Daug dėmesio skirta mūsų jaunimui, Liet. Bendruomenei, Lietuvos laisvinimo taktikai. Diskusijos buvo labai nuosirdžios, jausios, be jokių aštresnių ginčų, tikroje broliškos vienybės dvasioje. Apie atskirus jos ap'artus klausimus parašysime vėliau.

VAKARINIS POSĖDIS

Po sveikinimų daktarė Armanienė išsamiai apsakė J. A. Valstybių Liet. Bendruomenės veiklą ir planus šių metų eilei svarbių mėnėjimų. Prelatas J. Balkūnas sužavėjo P. Amerikos lietuvių širdis savo giliu patrijotiškumu, išsivijęs reikalų supratimu. Jis paagi no kongresą tvirtai reikalauti žmoniškų teisių Lietuvai, kreiptis į J. Tautas, žmogaus teisių komisiją ir t. t.

MENINĖ DALIS

Argentinos šokių ansamblio «Rambynas» pradžiugino Kongresą 40 minučių tautinių šokių ir dainų pyne «Užbaigtuvės». Tai tikrai labai aukšto menin lygio vienetas. Nenuostabu, kad jį mielai kviečiasi Buenos Aires televizijos stotys, ambasados ir įvairūs argentiniečių klubai savo puotoms ir meniniams subuvimams pavairinti.

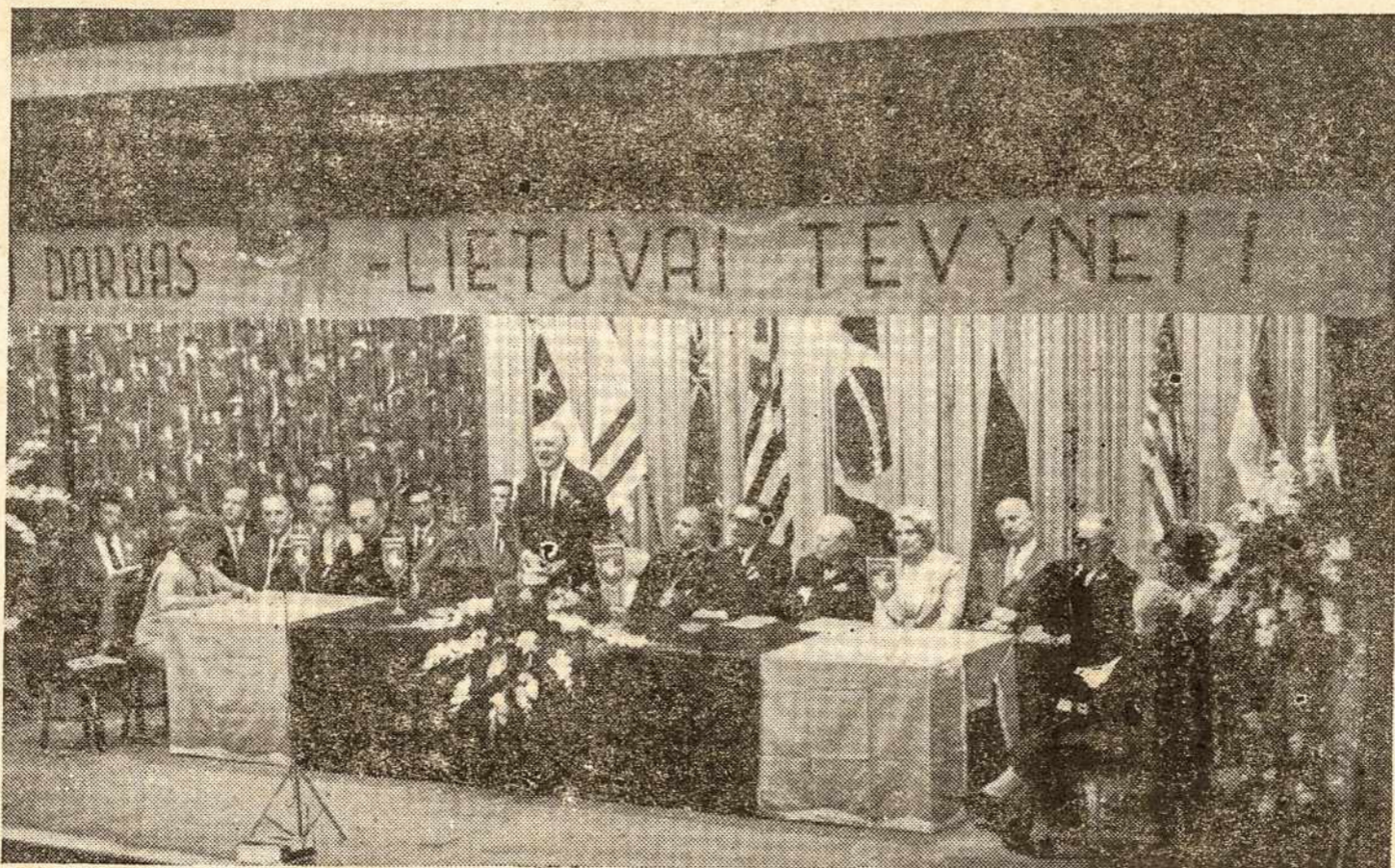
J. E. Ministeris St. Lozoraitis, diplomatijos šefas, dalyvaves III PAL Kongrese.

TREČIOJI KONGRESO DIENA

Dienos būvyje toliau posėdžiavo Visuomeniniu ir politiniu reikalų sekcija, jaunimo sekcija, rezoliucijų komisija.

Jaunimo sekcijos pabrėžta reikalas duoti jaunimui lietuviško dvasinio maisto: knygų, žurnalų, plokštelių, lituanistikos mokyklų būtinumas ir jų organizavimas. p. Juozas Kapočius pažadėjo Argentinos Brazilijos bei Urugvajaus jaunimo knygynams atsiųsti L. Enciklopedijas ir visų savo leidžiamų knygų egzempliorius.

Visuomeninėje sekcijoje p. Kapočius iškėlė labai svarbų sumanymą kaip aprūpinti P. Amerikos kraštus Š. Amerikoje išleidžiamomis knygomis. Dėl labai nukritusios P. Amerikos kraštų valiutos, USA leidžiamos knygos bei žurnalai čia visai neįkandami. p. Kapočius pasiūlė kreiptis į visas lietuviškas knygų leidyklas, kad jos, atspaudusios savo įprastinį tiražą, pridėtų dar porą šimtų egzempliorių, skirtų P. Amerikai, atsisakydami pelno, o atiduodami tuos spaudinius, apmokant tik popieros ir įrišimo išlaidas. Ta la daug

III PALK garbės ir darbo prezidiumai.

Kalba p. J. Antanaitis. Tarpe kitu matomi: J. E. Vysk. V. Brizgys, min. St. Lozoraitis min. V. Sidzikauskas, dr. A. Nasvytis, K. Čibiras, Prel. P. Ragažinskas, dr. Armonieš.

Javu Keliu

Kaj papiežius Leonas XIII paskelbė socialinę encikliką, vardu «Rerum novarum» (Naujieji dalykai), vieni apšaukė jį socialistų, kiti kapitalistų tarnu. Tačiau jis nebuvo nei socialistas, nei kapitalistų draugas. Jis ėjo savu keliu. Smerkė socialistų klaidas, iškėlė viešumon kapitalistų saviavylą ir jų pažiūrų klaidingumą. Pagrindinės Leono XI:1 socialinės enciklikos mintys yra šios. (Jas turėtų gerai įsi dėti kiekvienas mūsų laikų darbininkas ir darbdavys)

1. PRIVATI NUOSAVYBĖ

Pati žmogaus prigimtis duoda jam teisę į privačią nuosavybę, t. y. turėti savo turtą, kurio atėkam kitam nevalia pasisavinti. Socialistai klysta sakydami, jog didesnės gerovės bus galima pasiekti panaikinus privačią nuosavybę.

2. TURTŲ PASKIRSTYMAS

Kaip pasidalyti šios žemės turtais, tai Dievas paliko paties žmonėms ir tautoms sutarti gerumu. Privačioji nuosavybė privalo pasitarnauti ir savininko ir visuomenės gerovei. Ji, kaip sako šių dienų sociologai, turi visuomenišką arba socialinę funkciją — uždavinį.

3. ŠEIMA REIKALAUJA

Kad privati nuosavybė žmogui yra būtina reikalinga, tai geriausiai įrodo šeimos gyvenimas. Tėvai turi pareigą vaikus išauklėti ir juos auklėti Tuo atžvilgiu jie yra nepriklausomi nuo valstybės. Bet tėvai negalėtų atlikti savo šitos pareigos jei neturėtų privačios nuosavybės. Panaikinus privačią nuosavybę, visi piliečiai tampa valstybės vergais.

knygų būt galima įsigyti P. Amerikos lietuviams. Jis pats tai mielai padarysias.

IŠKILMINGASIS POSĖDIS MIESTO TEATRE

Trečios dienos vakarą mies-

4. KOVA NE BŪTINA

Žmogaus prigimtis nereikalauja, kad neturtingieji būtinai kovotų su turtingaisiais. Tą kovą iššaukia akla turtinųjų saviavyla, kuri neduoda darbininkui teisingo atlyginimo. Gėdingiausia kapitalistų klaida yra ta, kad jie į darbininkus žiūri kaip į daiktus pasipelninti ir tiek juos tevertina. kiek pajėgūs yra jų musulai.

Kiekvienas žmogus yra ne daiktas, o asmuo, turįs įgimtas teises, kurių niekam nevalia pažeisti.

5. KAPITALISTAI KLYSTA

Taip, jie klysta manydami, kad valdžia neprivalo kištis į ekonominį gyvenimą. Valdžiai reikia rūpintis ne tik teisingai paskirstyti mokesčius, bet ir pramonės bei prekybos pažanga, žemės ūkio klestėjimu ir teisinga atlyginimu darbininkams už darbą. Valdžia turi rūpintis, kad darbininkai būtų sotūs, kad turėtų pastogę, kad darbo sąlygos būtų žmoniškos.

Valdžia turi užtikrinti privačios nuosavybės nepaliečiamumą ir įstatymais šalinti darbininkų ir darbdavių kivirčų priežastis. Valdžia privalo žiūrėti, kad darbininkui būtų užtikrintas reikalingas poilsis, kad nebūtų perkrautas per ilgomis darbo valandomis kad moterys ir paaugliai nebūtų įjungiami į jiems netinkamus darbus.

6. KADA VALDŽIA KIŠASI?

Čia suminėmus ir panašius ekonominius klausimus valdžia privalo spręsti tik tada, kai jų išspręsti nebepajėgia privati darbavių darbininkų, religinių ir pasaulietinių organizacijų iniciatyva. Valdžia turi tik papildomą galią. Ką pajėgia padaryti vienas žmogus ten nereikia dviejų.

(pabaiga 3 pusl.)

to centro gražų teatrą užplūdo lietuvių minios. Teatre telpa 1600 šimtai lietuvių nebegalėjo įeiti.

Iškilminguoju aktu paminėta Vasario 16, ir mūsų tautos dabartinis kančios kelias.

J. Eksc. ministeris ir VL Ko pirmininkas p. v. Sidzikauskas trumpa anglų kalba pasakytoje kaltoje painformavo kitataučius svečius apie šios šventės prasmę, o ilgesnėje lietuviškoje kalboje palietė mūsų pačių tautinį potencialą, tiek Lietuvoje, tiek išsivijijoje, kurs yra labai didelis; mūsų laisvės pastangų dirinį su kitų pavergtųjų tautų tomis pat asiracijomis; tarptautinę politikos raidą, kuri irgi yra mums palanki; pagaliau, kokie yra mūsų uždaviniai toje dabartinio meto sąlygų visuomoje. P. Sidzikauskas kalba pakėlė daugelio viltis ir pasitikėjimą, kad mūsų kova ir aukos už Lietuvos aisyvę nėra tuščias dalykas, kad jos anksčiau ar vėliau išves mūsų tautą į laisvę.

Įgoje portugališkoje paskaitoje profesorius Plinio Corrêa de Oliveira nurodė jog lietu-

(Nuke.ta į 6 pusl.)

PREKĖS KREDITAN

(E) Vadinamą prekybą kreditan Lietuvoje atsirado, palyginti, vėlai — 1959 m. pabaigoje. Dabar pripažįstama, kad tokia prekyba pirkėjui esanti naudinga ir patogė. Pagal «Tiesoje» paskelbtus duomenis, 1963 m. valstybinė prekyba kreditan buvo pardavusi prekių už 9 381 000 rb. o per 1964 m. devyais mėnesiais pramoninių prekių buvo parduota beveik už tokią pačią sumą. Gyventojai per tuos devynis mėnesius daugiausia kreditan įsigijo 2 600 radiolų (radijo aparatai su patefonais), 6 300 televizijos aparatų, 1 300 siuvamų mašinų, baldų už 270.000 rb. Šiais metais tokia prekyba dar plečiama ir bus galima įsigyti dar daugiau prekių. Esą, kreditam bus parduodami ir standartiniai gyvenamieji namai.

Įvedama ir naujovė prekių keitime. Dabar tigiama kad šiais metais po atliktų dviejų garantinių remontų — pataisymų, į naujas būsiančios keičiamos tokios prekės: televizijos aparatai, šaldytuvai, skalbimo ir siuvimo mašinos, akordeonai, foto aparatai, laikrodžiai ir kt. Šiais metais žadama ir kita naujovė: namuose numatyta remuoti radiolos, televizijos bei radijo aparatai.

TILTAS PER NERĮ

(E) Vilniuje statomas tre-

čiasis tiltas per Nerį. Jis statomas Antakalnyje ir skirsis nuo kitų. Viena, kad jo projektą paruošė Leningrdo architektai, antra, jis surenkamas iš jau paruoštų detalių — blokų, kurių kiekvienas sveria beveik 20 tonų. Jiems montuoti Kaune veikia specialiai pagamintas kranas. Partinė spauda Lietuvoje teigia, kad tai būsiąs pats gražiausias Vilniaus tiltas

GERIAUSIEJI SPORTININKAI

(E) «Sporto» laikraštis kasmet skelbia konkursus geriausiųjų Lietuvos sportininkų dešimtukui išaiškinti. Šių metų pirmajame numeryje paskelbti konkurso duomenys: Pagal juos, beveik visi skaitytojai, dalyvavę konkurse, pirmuoju į sąrašą įrašė 18 jų Olimpijų žaidynių sidabro medalio laimėtoją boksininką R. Tamulį. Antroji vieta atiteko Adolfui Aleksiejūnui, kuris Tokio olimpiadoje buvo pasiekęs olimpinį rekordą, nors ir nepavyko gauti nė vieno medalio. Trečioje vietoje randašis ieties metikė B. Kalėdienė.

GEDIMINO AIKŠTĖS PLANAI

(E) Pagal Vilniuje parengtus planus numatoma Vilniaus Gedimino aikštės bokštą pertvarkyti ir jį daugiau pritaikyti turistams. Varpinės rūsyje architektai numato įrengti tautinio stiliaus kavinę, pirmame ir antrame aukštuose

įsikursiantis turis us aptarnaujanti įstaiga, o pačiame bokšte būsianti matoma «socialistinio Vilniaus» panorama. Trečiame varpinės aukšte numatyta įrengti suvenyrų parduotuvę, kurioje bus galima įsigyti lietuvių meistrų dirbinius iš medžio gintaro, metalo, taip pat ir ženkliukus, atvirutes.

GINTARO MUZIEJUS

(E) 1963 m. Palangoje buvo atidarytas gintaro muziejus. Pradžioje buvo nusiskūsta jo kuklumu, tačiau pastaruoju metu jau skelbiama, kad kolekcijos esančios turtingos, surinkti įvairių laikotarpių gintaro pav. zdžiai, dailininkų kuriniai iš gintaro ir pan. Praėjusių metų pabaigoje išleistas ir specialus leidinys lietuvių ir rusų kalbomis — tai P. Gudyno ir S. Pinkaus knygutė «Palangos gintaro muziejus». Joje supažindinama su muziejaus rinkiniais ir jo veikla.

KULTŪROS KRONIKA

(E) Sausio mėn. pradžioje iš Vilniaus per Talino televiziją buvo transliuota Suomijai skirta laida. Buvo stengiasi parodyti netik Lietuvos gamtos vaizdus architektūros paminklus, bet pavaizduoti ir gyvūniją, pademonstruoti dainas, šokius, net ir Čiurlionio paveikslus. Valst. dainų ir liaudies šokių ansamblis, be dainų atliko šokius «Gaidys», «Klumpakojis» ir kt. Buvo išpildomos ir U. Krapavickienės dainuojamos Kupiškio apylinkės senovinės dainos «Tiesa» tai laidai padarė stiprokių priekaištų. Esą, juoda-balta spalva parodyti Čiurlionio kuriniai vargiai perteikę menininko kūrybos žavesį. buvę sunku televizijos ekrane atpa-

žinti ir parodytus Vilniaus architektūrinius paminklus

— Lietuvoje išleista E. Lebedienės paruošta «Kristijono Donelaičio bibliografija» (383 psl) — perteikta įvairiomis kalbomis paskelbta medžiaga, apimanti poeto biografiją, literatūrinį palikimą, archyvinę — dokumentinę medžiagą, kurinių leidimus, vertimus ir tyrinėjimus, sukakčių minėjimus ir kt.

— Pernai paskelbus konkursą masinei dainai, kai kurios parinktos dainos sausio 10 dieną perduotos per Vilniaus televiziją. Dainų vertinimo komisijos pirmininku buvo kompozitorius A. Budriūnas ir poetas V. Reimeris. Kai kurios konkurse atžymėtos dainos: L. Povilaičio «Noragai — pyragai», A. Bražinsko «Daina Vilniui», V. Juozapaitis «Virš Alaušo» ir «Traukinių dainelė», dar išpildyta teltšiečio V. Šeinauko «Te skamba daina», T. Makačino «Ateina ateitis» ir kt.

— Sausio mėn. 5—6 d. Vilniuje turėjo du spektaklius Prancūzijos aktorius pantomimos meistras Marcel Marceau. Vilniečių publikoje jis turėjo didelį pasisekimą.

— Vilniuje išleista Liudviko Rėzos «Lietuvių laudes dainų» antroji dalis, turinti 392 pusl. Paruošė A. A. Jovaišas. Leidinyje be dainų, paskelbta L. Rėzos straipsniai apie lietuvių liaudies poeziją, laiškai Goethei, J. G. Schefneriui ir kt.

URUGVAJUS

— Sausio 25 d. po kelių savaitių poilsio Argentinoje grįžo į Montevideo Lietuvos ats-

tovas p. Anatolijus Grišona su šeima;

— Radio programa «Voz de la Libertad» nuo š.m. vasario 1 d. praplečia savo programą iki pusės valandos. Kaip žinoma, ji duodama pirmadieniais pradėdant 19.45 val. Be jos, dar Urugvajaus lietuviai turi ir sekančias radio valandėles: lietuvių katalikų radio valandėlė — sekmadieniais 12.20 iki 13.00 per CX 48 radio Feminina, Lituanica en el Uruguai — šeštadieniais nuo 20 iki 21 val. per CX 50 radio Independencia o «Voz de la Libertad» transliuojama per radio Clarin CX 58 (ji randašis tarp radio Rural ir radio Colonia).

KOLUMBIJA
SIBIRO MALDAKNYGĖ

Kolumbijoje vėl pasirodė nauja Edieionas leidyklės išleista «Marija, gelbėk mus» ispaniškai laida. Ši maldaknygė jau daugelį vietų skaitoma kaip viena «best seller», atseit, labiausia perkamų knygų, kaip praneša Noticias SUDI.

Lietuvoje 75 m. amžiaus su laukę liaudies kūrybos tyrinėtojas prof. P. Galaunė «Tiesoje» (nr. 20) plačiai įvertintas J. Umbraso straipsnyje, Pasistengta neigiamai įvertinti Galaunės veiklą nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu. Pagal J. Umbrasą, tuo metu Galaunės knygoje ir straipsniuose buvę «klaidingų, idealistinių savo esme minčių bei samprotavimų, ginčytinų teiginių ir išvadų. Tantai byloja apie ribotumus bei prieštaravimus tuometinėse jo idėjinėse ir estetinėse pažiūrose, įsitikinimuose». Tačiau visvien pripažinta: Galaunės nuveikto darbo reikšmė — didelė.

Δ. Mykolaitis Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

XVI

(tąsa)

Kas įvyk, toliau, Balsys ne mėgsta prisiminti, bet tolimesni veiksmai, kaip tyčia, aiškiausiai išibrėžė jo atminty ir kiekvieną kartą, kai tik apie tai pamąsto, atgyja visu ryškumu.

... Štai jis ima kaladę, į kurią buvę surakintos jo kojos, užsikelia ją ant peties, atsargiai prisėlina prie sargybinio ir smogia į galvą. Jis nematė, kas ten atsitiko, bet jaučia, kad užmušė žmogų.

Taip jis pabėgo ilgai bastėsi, kol pagaliau apsibuvo čia, Lydiškėse, ir ėmė bernauti pas turtingą ūkininką Šepalą. Jo gaspadorius buvo senyvas ir paliejęs, o žmona jauna ir smarki. Antanas mokėjo patikti gaspadinei. Po kelerių metų senis pasimirė, o Balsys vedė Šapelienę.

Antanas greitai perprato naujų aplinkybių ir sąlygų ypatingumus. Kietai jis suėmė ūkio reikalus ir savo rankas. Su žmona, nors ji buvo trejetu metų už jį vyresnė, sutarė gerai. Abudu pasižymėjo darbštumu, taupumu, abudu norėjo pralobti ir į šį tikslą kraipė visas savo pastangas ir jėgas. Noras praturtėti padidėjo, kaip gimė sūnus Jurgis. Ir tas noras vis plačiau kerojosi su kiekvienu vėliau gimusiu vaiku. Be Jurgio, jų augo dar keturi — dukterys Savutė ir Elzytė ir sūnūs Mykolas ir Pranukas. Savutę išleido už vyro, aprūpinę gera dalia ir kraičiu; Elzytę ketina išleisti šį rudenį. Jurgiui teks ūkis, o Pranukas išeis užkuriom.

Vaikams ūkio skaldyti Antanas nenorėjo, tad ir kilo jo galvoj drąsi mintis — išleisti Mykoliuką į mokslą. Tokių

pavyzdžių jis matė. Garsiausias — tai vyskupas Valančiauskas. Visi žinojo jį esant muziko vaiką. Arba antai tytuvėniškis Mackevičius, taip pat leido sūnų į mokslą, nors ir labai neturtingas žmogus. Balsiai žinojo, kad išleisti sūnui į mokslą reikalingi bajoriški dokumentai. Nemaža turėjo tėvas rūpesčio, kol tokius dokumentus Mykoliukui išpirko Kražių gimaaziją 1858 m. baigė Mykolas Balsevičius ir tu pačių metų rudenį išvažiavo į Kijevo universitetą, oiti gydytojo mokslų. Balsiai šituo sūnumi labai didžiuojašis, bet jis gerokai prabuštino tėvo aruodus ir kišenių.

Antano Balsio santykiai su tėviške ilgą laiką buvo visai nutrukę. Niekas nežinojo, kur jis dingo. Po eilės metų Jo kūbas netyčia sutiko jį Raseiniuose, kur buvo nuvykęs dvaro reikalais. Antanas tada jau ūkininkavo Lydiškėse ir nelabai nudžiugo, kad brolis lažininkas jį atpažino. Vis dėlto giminystės neišsigynė. Pasigyrė savo gyvenimu, kvietė, nors ir nelabai nuošir-

džiai, atsilankyti, bet pakartotinai prašė niekam niekam apie jį nepasakoti.

— Tada apie mane, turbūt, visokių gandų prisiklausėt, — kalbėjo broliui, atsargiai apsidairęs, — kad aš pabėgau iš tų rekrutų, ar ką... O aš nieko. Kaune mane komisija paleido. Per daug mūsų buvo, tai ir paleido kai kuriuos. Tai vienas toksai ir prikaltėjo. Traukim, sako, į Žemaičius. Ten lengvesnis gyvenimas. Taip ir patraukėm; ir gerai padarėm. Nesigailiu. Padėjo Dievas. Tik tu niekam apie tai nė žodžio. Kam turi žmonės plepėti...

Prieš penketą metų, kai mirė Balsių senelė, Petras atlankė dėdę kviesti į laidotuves. Dėdė neatvyko, ir šeimyniniai ryšiai neužsimezgė.

Dabar štai Petras antrą sykį pasiryžo atsilankyti į Lydiškes ir su kunigo Mackevičiaus pagalba bandyti kurį laiką pas dėdę prisiglausti.

Rytojaus dieną, po atsilankymo pas Kedulius ir Daubarą, Mackevičius su Balsių Pe-

tru išdardėjo iš Paberžės link Raseinių. Ten juodu pernaktos, Mackevičius atliks savo reikalus mieste ir kitą dieną pasieks Lydiškių kaimą prie Dubysos, kur gyvena Petro dėdė, Antanas Balsys.

Buvo jau geri priešpiečiai, kai juodu pasiekė Lydiškes. Įvažiavę į kaimą, Petras tuoj pajuto, kad žmonės čia kitaip gyvena negu jo tėviškėj. Kelias per kaimą buvo gerai išpiltas žvyru ir jau sausas. Už pakelės griovių, kuriuose dar telkėjo vanduo, abipus kelio ėjo takas. Iš kiekvieno kiemo per griovį nutiestas stiprus platus tiltas. Kiemai ir trobesiai čia erdvesni ir geresni. Namai dažniausiai su dideliais langais ir baltintais kaminais. Net pavasaris čia atrodė labiau pažengęs į priekį. Laukuose ėjo sėja, sodai jau buvo peržydėję, medžiai vėšliau sulapoję.

(B. D.)

«NOSSA LITUANIA»
RUA LITUANIA, 67
SÃO PAULO, 13 S.P.

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

DIREKTOR. RESPONSÁVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

REDATOR: JONAS KIDYKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: Cr.\$ 3.000, visoje P. Amerikoje RÉMÉJO PRENUMERATA Cr.\$ 5.000. GARBĖS PRENUMER., Cr.\$ 10.000. Atekiro numerio išleidimas Cr.\$30.000 Paskiro Nr. Kaina Cr.\$ 75.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Skiemonyse — Janonyse

Gal dar atsimenate, jog spauda skelbė, kad prieš porą metų su viršum Skiemonyse (Janonių km.) R. Macvytei apsiireiškusi Švenč. Mergelė Marija. Ar taip buvo, ar ne, čia nesiimame spręsti. Idomu tai, kad praėjusių metų gale atėjęs iš Lietuvos laiškas pasakoja:

«Žinai parašysiu kiek apie gerąją Ciočę. Viena mergytė nuo susitrenkimo keletą metų nekalbėjo. Kur jos nevezė kas negydė, nieko nepadarė. Nuėjusi pas Ciočę, vietoje pradėjo kalbėti.

Rašiau aš kada apie savo koją, ar ne, neb žinau. Ir nuo traukas darė ir gydė. bet kaip skaudėjo taip skaudėjo. Daugiau pavaikščiojus, išstindavo leteną per sąnarį. labai sunku būdavo, net šluoduodavau. Ir taip buvo virš metų.

Nuėjus pas ją (Ciočę) turėjau daug kitų reikalų, tai apie koją tiek pasakiau: kad koją gali dar paskaudėti, dar žaliu pakentėti ir palaukti, nes yra svarbesnių reikalų.

Tą dieną taip viskas susitaisė, kad su ku nors į na-

mus parvažiuoti nebuvo galima. Teko apie 16 km. pėsčiai eiti. Na, galvojau, jei kaip nors ir pareisiu, tai keletą dienų visai nebepaeisiu. Visą kelią ėjau kaip visada, bet baigiant į namus eiti tokios lengvos pasidarė kojos, kad bėgte bėgau, ir namiškiai netikėjo, kad pėsčia parėjau. Ir ant rytojaus ėjau į darbą pasišokėdama.

Iki šiai dienai nesuprantu iš kur man tokia malonė. Rodos, niekada ir neskaudėjo ši koja. Tūkstančius kartų ačiū už visiems dalinamas dovanas.

Dar daug ką būt galima pasakyti, bet raštu gi ką parašysiu...

Kitame laiške (rugs, 25) užsiminta, kad ir šiemet vasarą daug ekskursijų vyko į Skiemenis ir Janonis. bet žmones policija gaudė, vaikė ir baudė, kaip dar niekada taip nebuvo. Ten, (Janonyse) buvo šaltinėlis iš kurio žmonės atvažiuavę gaėjo gert vandens ir buvo «soželka» (tvenkinėlis). Komunistai užpylė žemėmis, sulygino viską su žeme...»

Tėvams ir Motinoms

KODĖL VAIKAI VIRSTA NUSIKALTĖLLAIS

Tas klausimas vargina daugelio tėvų, mokytojų, kunigų, policijos ir teisėjų galvas. Vieną iš geriausių atsakymų duoda Jonas Granas, savo neseniai išleistoje knygoje.

Jonas 27 metus buvo mokytojas įvairiose Š. Amerikos mokyklose. Buvo ir direktorius. Per paskutinius 13 metų yra Šv. Povilo miesto policijos departamento patarėjas jaunimo skyriuje. Per tokią ilgą eilę metų susidurdamas ir su geru, ir su sugedusiu jaunimu, su jo tėvais ir teismais, galima sakyti, kad jis turi platų patyrimą ir žino, ką rašas. Todėl kaip kurias jo mintis perteikiame ir M. L. skaitytojams.

Granas rašo: «Neusisekė vaikai dažniausiai kyla iš neusisekusių šeimų. Gerai į gyvenimą įsijungę vaikai ateina iš gerai suderintų šeimų. Žinoma, pasitaiko išimčių. Bet dauguma žinovų sutaria, jog stipriausia tvirtovė jaunimo

nusikaltimams sulaukyti yra geri namai.

KOKIE YRA GERI NAMAI?

Gerai namai visų pirma yra tokie kurie turi savo vaikams ir vyrui pasišventusią motiną. Tos nereiškia, kad ji turėtų būti nusikamavusi juodadarbė vergė. Bet tai reiškia, kad jai pirmoje vietoje stovi jos šeima, o ne ji pati, ne jos karjera ir ne jos pomėgiai. Ji taip labai yra atsidėjusi savo šeimai, kad tą vaidmenį ji prisiima ne kiek nemurmėdama, be kartėlio.

TĖVAS

Gerai namai yra tie, kurie turi rūpestingą tėvą. Jis turi patvarų darbą ir jo be labai svarbios priežasties nekai alioja. Jis uždirba pakankamai savo šeimai išlaikyti ir savo uždarbį praleidžia šeimos reikalams ne vien tik savo paties malonumams. O kai kartais užlumpia dienos, kai ne-

KONSEKRACIJOS IŠKILMĖS

J. E. vyskupas V. Brizgys atvyko tiesiai iš Romos po naujojo mūsų vyskupo P. Brazio konsekracijos. Redaktoriui Ekscelencija papasakojo:

Mūsų vyskupas konsekruotas Santa Maria Maggiore bazilikoje, vienoje iš didžiausių ir Romoje labiausiai lankomų šventovių.

Konsekratorius buvo kardinolas Confalonieri, Konsistorinės Kongregacijos pirmininkas Kadangi vyskupas konsekruoja visada trys vyskupai, tai kiti du buvo Ekscelencijos vysk. Samorė, kurio kal-

bą atspausdinome paskutiniam «M. L.» numeryje, ir vysk. Brizgys, kuri turėjome savo tarpe Kongreso neti.

Iš JAV, Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos atvyko virš 100 lietuvių. Šeštą dieną, konsekracijos išvakarėse, lietuvius priėmė specialioje audiencijoje šv. Tėvas. Priėmimas buvęs nepaprastai šiltas, jaukus, šeimyniškas, stačiai tėviškas. Baigdamas kalbą pasišaukė prel. Tulabą, Šv. Kazimiero Kolegijos Rektorių Romoje, ir jam pasakė, kad pakelias jį į Apaštališkojo Protonotaro rangą. Tai buvo tikra staigmena net popiežiaus sekretoriams, nes pa-

(pabaiga iš 1 pusl.)

7 ATLYGINIMO TEISINGUMAS

Kas nustato, koks atlyginimas už darbą yra teisingas, koks neteisingas? Atlyginimo teisingumas nepriklauso nuo darbininko susitarimo su darbdaviu, kaip tvirtina kapitalistas. Jis priklauso nuo to, ar yra pakankamas, kad darbininkas galėtų vesti žmonišką padarų gyvenimą. Kiekvienas darbininkas turi teisę žmoniškai gyventi. Jei darbininkas bado, skurdo ar kitų aplinkybių verčiamas sutinka dirbti už labai šykštą atlyginimą, toks atlyginimas yra neteisingas. Valdžia privalo rūpintis, kad darbininkai gautų tokias algas, iš kurių jie galėtų išlaikyti savo šeimas.

8. DARBININKŲ NUOSAVYBĖ

Valstybės įstatymai turi sudaryti palankias sąlygas, kad darbininkai galėtų įsigyti ir nejudomą turtą. Juo daugiau žmonių turi privačią nuosavybę, juo labiau pakyla žemės gerybių gaminimas. Kai žmonės žino, kad sau dirba auga jų noras daugiau ir geriau dirbti. Kiekvienam gi aišku, jog pakilęs noras dirbti daugiau prisideda prie didesnės gamybos ir valstybės gerovės padidavimo.

9. TEISĖ BURTIS

Darbininkai turi teisę burtis į profesines sąjungas (sindikatus) ir ginti savo reikalus. Valstybė gali uždrausti tik tas draugijas ir sąjungas, kurios siekia nedorų tikslų. Darbininkų sąjungos turi žiūrėti ne tik savo pačių bet ir visuomenės gerovės.

10 VYSKUPAI, KUNIGAI

Vyskupai, kunigai ir pasau liečiai turi ginti teisėtus darbininkų reikalavimus ir jiems padėti. Leonas XII rašo: «Labai girtini tie katalikai, kurie, aiškiai įvertindami laiko reikalavimus, tyrinėja ir stengiasi rasti būdus, kaip tauriai priemonėmis būtų galima pagerinti vargingųjų padėtį. Imamiesi globoti darbininkus, jie stengiasi pakelti tiek šeimų tiek atskirų asmenų

prastai toks dalykas daromas raštu, ne paties šv. Tėvo gyvu žodžiu.

Vatikanio dienraštis tą patį vakarą pirmojo puslapio pirmoje vietoje ilgoku straipsniu aprašė šią audienciją.

Pietūs konsekracijos dieną įvyko T. Marijonų vienuolynas, kur buvo sukviesti rinktiniai svečiai valdžios atstovai, Argentinos ambasadorius Romoje ir kt. Lietuviams skirtai vakarienei susirinko mūsų kolegijoje, kur dalyvavo ir arkivyskupas Ceatozi, paskutinis popiežiaus nuncijus Lietuvoje, bei vysk. Samorė.

Visos iškilmės palikusios malonų, nešdildomą įspūdį ir parodžiusios, kiek daug simpatijų lietuviai turime Vatikanė.

gerovę, nustatyti darbdavių ir darbininkų santykius pagal teisingumo ir lygybės dėsnius, ugdyti pareiškimo jausmą ir pratinti laikytis Evangelijos įsakymų. O Evangelijos liepia darbininkams sąžiningai atlikti savo darbą. Darbdaviams įsako ne kriausti darbininko. Pav. šv. Jokūbas Apaštalas rašo savo laiku darbininkų išnaudotojams: «Jūsų turta supuvo ir jūsų drabužiai kandžių suėsti. Jūsų auksas ir sidabras surūdijo, ir jų rūdys bus būdijimas prieš jus ir suės jūsų kūnus, kaip ugnis Jūs krovėte sau rūstybės turtus paskutinėms (teismo) dienoms. Štai darbininkų užmokestis kurį jūs sulaukėte, šaukia; ir jų šauksmas pasiekė Viešpaties ausis. (Jok. 5. 1-4).

11. PIETŲ AMERIKA

Teisingumo šauksmas jau pradeda skambėti ir Pietų Amerikoje, kur keletas tūkstančių aklų milijonierių išnaudoja milijonus pramonės ir žemės ūkio darbininkų. Tą patį teisingumo šauksmą prieš porą metų pakartojo Čilės vyskupas, reikalaujanti plačios ir nuodugnios žemės reformos ir patys išdalindami bežemiems bažnyčios žemes. Tas pats teisingumo šauksmas skamba Brazilijoje iš Olin a ir R. cife arkivyskupo Hel er Camara lūpų. Kaip Leoną XIII, taip ir tuos Pietų Amerikos vyskopus negalima įtarti nei socialistų, nei kapitalistų draugais. Jie eina Kristaus nurodytu keliu, kviesdami darbdavius ir darbininkus ne klasių kovai, bet nuoširdžiai bendradarbiauti, savo santykius grįsti teisingumu ir ir meile.

Pietų Amerika negali ilgiau pasiūkti tokia, kokia ji dabar yra. Kai Jonas XXIII išleido savo socialinę encikliką vardu «Magistra et Mater» t. y. «Mokytoja ir Motina», du P. Amerikos prezidentai jam už tai nuoširdžiai padėkojo. Bet padėkos neužtenka. Dabar laikas įstatymais vykdyti tai, ką popiežiai skelbia. Kitaip ir darbininkas ir «campesino» arba nuolatous maištaus arba amžinai skurs.

Petras Pakalnis

(Bus daugiau)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Redakcinis Kolektyvas

Mensagem

de ALIONIS FILHO

Diz um provérbio brasileiro: «Papagaio come milho e periquito leva a fama».

Interessante! Muito se adapta a certos jovens da Colônia Lituana no Brasil. De culpem a comparação, mas, é uma forma de expressar meu pensamento: esses jovens querem ser os periquitos e fazem questão em seus pais serem os papagaios.

Explico me:

Quantos pais vieram da Lituânia em circunstâncias das mais dramáticas! Quantas dificuldades encontraram! Quantas dificuldades venceram! O que os animava a essa luta sem precedentes? Qual o motivo, o grande motivo destes bravos pioneiros em enfrentar essa luta com inaudita coragem? Alguns deles conseguiram vencer de modo extraordinário; tornaram-se prósperos industriais ou comerciantes. Outros marcaram passo tudo o que conseguiram foi um meio decente de sobrevivência. Todos porém, lutaram. Não houve covardes.

Os covardes viriam depois, esses covardes foram a razão única da luta dos velhos imigrantes; esses homens e essas mulheres quando lutavam outro objetivo não ti-

nham em mente, senão a felicidade de seus filhos e tor nar lhes a vida mais branda. Hoje os «periquitos» já prósperos pensam que seus amigos de infância são uns fracassados, por que não enriqueceram. Considere am se da alta sociedade, acham o Brasil sub-desenvolvido e procuram outros países, onde a vida é menos sacrificada.

Uma alta sociedade lituana, meus amigos, não existe e nunca existiu, o que vocês desejam com o procedimento fascistoide é incrementar a discórdia entre irmãos. Justamente por ser um país sub-desenvolvido é que o Brasil necessita de valores como foram seus pais. Quando seus pais lutaram não pensaram em desenvolvimento nem em sub-desenvolvimento, eles pensavam em vocês que estavam para nascer.

Demonstraria maior nobreza de caráter quem multiplicasse o que recebeu, do que com mania e endeusamento, perder tudo o que os pais acumularam.

Quantos lares foram arruinados pela falta de iniciativa e orgulho injustificado de filhos ingratos.

Vislumbres do Nosso Passado

PILĖNŲ GYNIMAS

Kai Gediminas tvarkė Lietuvos reikalus rytuose, kryžiuočiai su didėle talkininkų kariuomene įsiveržė į Lietuvą ir užpuolė Pilėnų pilį. Jėje buvo nedidelė, apie pora šimtų vyrų įgula ir subėgė iš apylinkių gyventojai. Jiems vadovavo kunigaikštis Margis.

Prasidėjo smarkios kautynės.

Priešai daužė pilies sienas, svaidė į pilį akmenis leidė strėles, blaškė ugnį, kabinosi ant sienų ir visokiais būdais stengėsi įsiveržti į pilį. Lietuviai ritino nuo pilies sienų rąstus ir triuškino lipančius, vos tik pilies apkasus pasiekiančius, priešus; kitus smagė strėlėmis, varstė jetimis, kapojo kardais, o moterys plikino juos verdančiu vandeniu arba degančia derva.

Mūšis truko keletą dienų. Ir priešai vis krito, kaip krin-

ta pi-voje žolė nuo pjovėjo dalgio, bet nedidelis lietuvių karžygių būrys kaskart vis mažėjo ir mažėjo.

Trečią dieną smarkiai daužomos pilies sienos vietomis pradėjo irti. Priešai pro pasidariusias spragas vis pikčiau ir pikčiau skverbėsi į vidų. Išvargę ir sužeisti lietuviai karžygiai jau vos begalėjo prieš nepa'uginamai gausingesnį priešą laikytis. O apie pagalbą iš kur kitur nebuvo ko nė manyti. Veltui kiti vis dieną naktį meldė:

— Pasigailėk, Perkūne! Apgink šalį mūsų!

Matydamas Margis, kad piliai apginti nebėra jokios vil ties, tuojau įsakė kariams su kurti kuo didžiausią laužą ir sukrauti į jį brangiausius daiktus. Niekas neklausė kodėl, nes visi gerai žinojo. O kai aužas įsiliepsnojo, krivis su-

šuko:

— Nenorim vokiečiams vergauti! Priglausk, priglausk. Perkūne, mus!

Ir Margis pirmas parodė pavyzdį: persismeigė krūtinę ir griuvo į liepsnas. O paskui jį kariai vaikai ir moterys su šukę garšiai: «Tebūnie gėda priešams!» — griebėsi kardo ir visi dingo liepsnose.

Kai kryžiuočiai įsiveržė į pilį, nieko gyvo ten jau neberado. Prieš juos rūko tik didžiulis laužas, o jame svilo krūvos lavonų.

Pamažes tai kryžiuočių vadai, suraukė kaktą ir piktai sumurmėjo:

— Laukiniai.

— Laukiniai — kartojo ir kiti vadai.

— Ne, jie didvyriai! — atsiliepė greta stovėję anglų riteris — Aš grįžtu namo ir daugiau tokiuose karo žygiuose nebedalyvausiu.

Tylus ir nekalbus buvo ir belgų grafas Jis, palingavęs žilą galvą, tarė:

— Laukiniais šiuos žmones lengva pavadinti, bet jei visi lietuviai taip gina savo tėvų žemę, tai nevaldyti jų, tai nevaldyt...

GEDIMINO MIRTIS

Gediminas visą amžių su vokiečiais atkakliai kovojo. Jis ir žuvo kare su kryžiuočiais ties Veliuona. Sako kad tame mūšyje vokiečiai pirmą kartą prieš lietuvius panaudėję parako ginklus. Mat, Europoje parakas neseniai tebuvo išrastas, ir lietuviai jo dar nežinojo. Gediminas, nežinodamas naujų ginklų veikimo, per artį kryžiuočių buvo priėjęs ir žuvo nuo jų kulkos.

AR ATSIMENI:

1. Kokią Gediminas rado Lietuvą, pradėdamas viešpatauti?

2. Koks yra padavimas apie Vilniaus įkūrimą?

3. Su kuo Gediminui teko daugiausia kariauti?

4. Ką žinai apie Pilėnų mūšį?

5. Kaip žuvo Gediminas?

Nors maža grupelė mūsų,
Bet sveikiname Jūs visus,
Toli nuo savų namų
Svečiuose tarp svetimų...

Pačius mažiausius lietuviukus — tes gyvenančius Brazilijos padangėje sveikina «Aušros Vartų» tunto skautukės 4-6 metų amžiaus.

Jos budi ir kviečia Jus visas ir visus būti gerais savo tautos vaikais.

Paukštytės

Čikagos «Aušros Vartų» tunto skautės sveikina Brazilijos lietuviškąjį jaunimą linkėdamos:

iškelti vėliavą aukštai
Nors ir toli mūsų namai.

Budėkime!

v. s. Jone Bubonienė

«Aušros Vartų» tunto turtininkė
ir visos skautės

Riquezas da Nossa Lingua

Kaip žmogus eina nusakyti, turime nepaprastai daug veiksmažodžių, kas tai virš šimto. Šičia iškeliame tik keletą.

Sakoma: bastytis, — šen ir ten eit, keliauti. Pav. Bastosi po žmones. Klajoti: ne tik bastytis, bet ir gyventi klajoklio gyvenimą; Po degėsius išmirusio kaimo kas nak tį klajoja pasišiausęs išvargęs, apakęs ir aškanas šuo.

Klaidžioti, klydinėti, blaudžioti — tai vaikščioti, keliauti, nežinant kelio, paklydus,

Pav: Ėmė klaidžioti po mišką, jieškoti kelio, bet niekur negalėjo rasti. Mėlyname danguje klydinėjo nedideli, balti debesėliai. Po girelę blaudžiojau, vieškelio jieškojau.

Plaujoti (ir plūjoti, žem.) turi menkinamą atspalvį: Jis po žmones plaujoja.

Pūdinėti (ryt.) tai pamažu bastytis, klydinėti: Pūdinėdamas po pasaulį, pamačiau, kad visur kankinas paprasti žmonės.

Ačiū mūsų Jaunimui!

Prieš Kongresą radėme, kad jis tiek bus pasekmingas, kiek įstengs pritraukti jaunimo. Be abejo, būt galėję dalyvauti dar daugiau. Tačiau dalyvavo jo daug, bent iškilmingesniuose ir bendruose posėdžiuose, pamaldose, 16 vasario mi nėjime. Ir, be abejo, dalyva vo pats lietuviškiausias mūsų jaunimas. Pasirodo, kad jo esama daugiau, negu mes manėme.

Mūsų jaunime yra stiprių talentų ir kultūrinio pajėgų, bei sumanumo. Žinant, kiek trumpą laiką teturėjo tautiniams šokiams pasirengti, tiek choro, tiek ateitininkai šokėjai pasirodė gerai. Tiesa, didžiausių plojimų gavo Argentininos rambyniečiai. Kodėl? Aišku, kad geriausiai už visus šoko, o kodėl geriausiai? Todėl, kad jie jau eilė metų ištikimai lavinasi. Yra disciplinuotas vienetas. Jų pasisekimas tai ilgy, nubodžių repetitijų ir ištvermės vaisius. Kai ir mūsų jaunimas įdės tiek darbo, kiek argentiniečiai

tai ir mes čia galėsime džiaugtis dar aukštesnio lygio tautiniais šokiais. Bet galime gėrėtis ir tuo, kas jau pasiekta: Už tai esame mūsų jaunimui dėkingi.

Labai uoliai darbuojasi Vila Zelinos choras. Todėl jis taip gražiai pasirodė Kongreso metu.

Norisi, betgi prašyti, po Kongreso nebenuleiskite rankų! Dirbkite, repetuokite toliau!

Dar kartą reikia pabrėžti, jog yra būtinas reikalas kurti šokių ir dainos būrelius įvairiose, bent didesnėse mūsų vilose. Negali visas mūsų jaunimas suvažiuoti repetitijoms į V. Zelina. Lengviau vienam mokytojui pas juos nukakti, negu kelioms dešimtims, ar keliolikai pas mus. Todėl Parque das Nações, Mooca, Bom Retiro apylinkės turėtų turėti savo būrelius. V. Anastacio Lapa jau turi:

Kas bus savanoriai organizatoriai?

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė

ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausius spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dėžutes elektros lempos — Spausdina suviniojimui popierį iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopoldo, 10 (Ceroa), Telefonas 8-6423.
Laiškams: Rua General Fonseca Teles 606, S. Paulo;

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9.º Andor Res.: R. Fernando Falcão, 35
Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

Lietuvi

Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekvieną šeštadienį, 10,30 val. vak. per "RADIO NOVE DE JULHO", vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis.

Patarimus, aukas siųsti šiuo adresu. Mons. P. Ražinskis, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinukus, rubelius naujagimiams ir kit.
Rua Jundiapéba, 45, Fone: 63-4258 Vila Zelina (arti R. Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIĄ LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS

Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDÊNCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS
FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63-7340

Fábrica e Escritório:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams.

Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52-2289. S. Paulo
Tautiečiams didelė nuolaida.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų.

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atėkite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

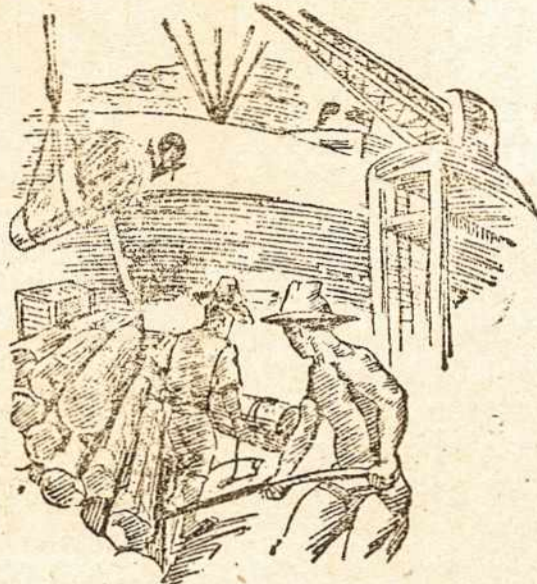
atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai;

Residencia:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA

Madeiras em geral

SÉDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone: 52-0229
Enderêço Telegrafico: «C A B U N A»
Rio de Janeiro

Serraria «I T A» — Serra dos Aimorés — Municipio de
Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

"SOFIJA"

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA
LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Paque das Nações 10 val
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8 val.,
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Kiekvieną sekmadienį
Mooça 8 ir 9 1/2 val.

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val.,
Vila Bonilha 10 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS
TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25; 31 ir 196 metrų
bangomis.

RIO DE JANEIRO

Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra trans-
liuojama ANTRADIENIAIS
18 val 40 min.

SKAITYKITE IR
PLATINKITE VIE-
NTELI PIETŲ AMERIKOS
SAVAITRAŠTI «MŪSŲ
LIETUVA».

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas
Kurio puikų veiksma žmogaus sveikatą jau
visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite,
sitikinkite ir visados naudokite!

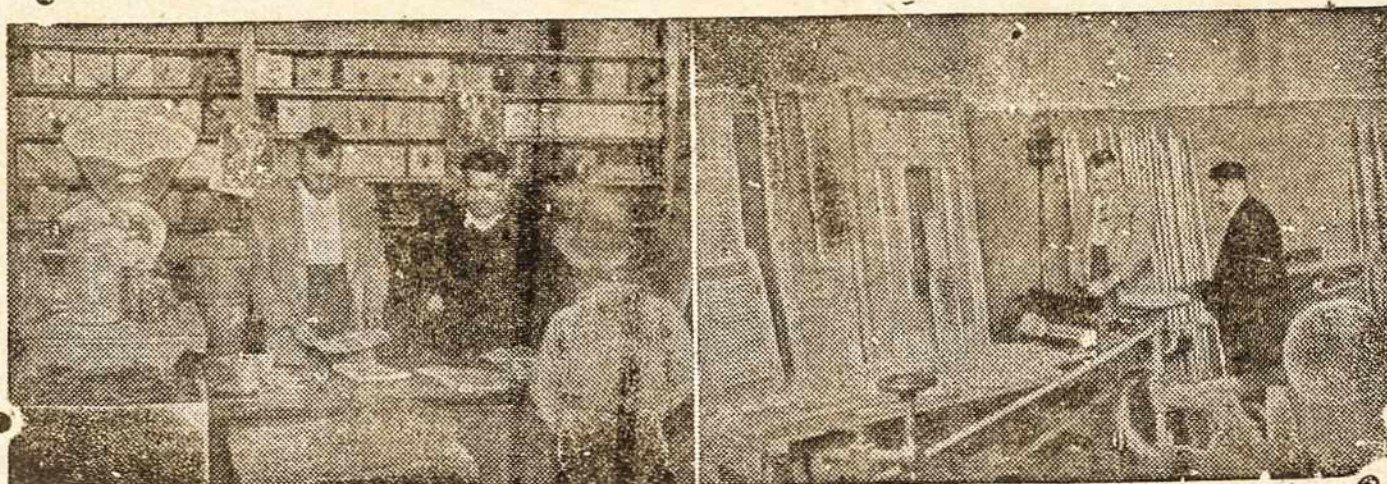
Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefonas: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių
krautuvė tikrai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 356 TEL. 63-3285 VILA ALBINA

3 JO PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO
įvykusio São Paulo mieste. Brazilijoje 1965 m.
Vasario mėn 18—21 d.

REZOLIUCIJA

TREČIASIS PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS, susirinkęs São Paulo mieste, Brazilijoje 1965 m. Vasario mėn. 18—21 d., kuriame dalyvavo lietuvių atstovai iš Argentinos, Brazilijos, Čilės, Paragvajaus ir Urugvajaus, legaliai atstovaujami visus Pietų Amerikos lietuvius, ir į kurį taip pat atvyko Jo Eksc. Vyskupas Vincentas Brizgys, Nepriklausomės Lietuvos diplomatijos Šešas Stasys Lozovaitis. VLIKo pirmininkas Vaclovas Sidzikauskas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vice—pirmininkas Dr. inž. Alg. Ladas Nasvytis, BALFO atstovė Drė Elena Armanienė, Tautos Fondo valdytojas prelatas Jonas Balkūnas, A. L. K. Federacijos atstovas prelatas Ignas Alkavičius ir kiti delegatai apsvartę dabartinę Sovietijos okupuotos Lietuvos padėtį, konstatavo kad: pagal šlapta Molotovo—Ribbentropo 23 d. rugpiūčio ir 28 d. rugsėjo 1939 m. pakta.

- 1) Lietuva 1940 metais buvo Sovietų Rusijos okupuota įvedant raudonosios armijos pajėgas ir komunistų partijos administraciją, panaikinant Lietuvos nepriklausomybę.
- 2) Tuo metu Sovietų Rusija nusikalstamai sulaužė visas su Lietuvos Respublika sudarytas sutartis ir įsipareigojimus.
- 3) Lietuvos okupacija tęsiasi jau 25 metus, Maskvai palaikant joje komunistinį režimą, naudojant imperialistinius metodus, kaip prievartą, žudymus, deportaciją, nutautinimą ir religijos persekiojimą.
- 4) Maskvos imperalizmas išnaudoja Lietuvą ekonomiškai, panaikinęs nuosavybę ir jos gyventojus versdamas dirbti už bado atlyginimą.
- 5) Maskva nors ir smerkia kolonializmą Afrikoje pati kolonizuoja Mažosios Lietuvos teritoriją ir atkelia į Lietuvą daugybę rusų. Varomas nuolatinis Lietuvos rusinimas išstumiant lietuvių kalbą iš administracijos, mokslo įstaigų ir mokslinių leidinių.
- 6) Sovietų Rusija savo imperialistinius užgrobumus Rytų Europoje klastingai vaizduoja pasauliui, tartum tos tautos — jų tarpe ir Lietuva — savo noru būtų prie Maskvos prisijungusios. Iš tikrųjų tai yra žiauri okupacija, sumindžijusi visas pagrindines žmogaus teises ir laisves, panaikinusi laisvą apsisprendimą.

KADANGI visame pasaulyje šiuo metu vyksta galingas sąjūdis už laisvės ir nepriklausomybės suteikimą visoms tautoms, 3—sis PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS nutarė kreiptis į Jungtinių Tautų Organizaciją (ONU) ir į Amerikos Valstybių Organizaciją (OEA) prašant kad būtų daromas spaudimas į Sovietų Sąjungą, kad ji gražintų Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, išvesdama iš Lietuvos teritorijos raudonąją armiją, sugražintų į tėvynę Sibirian išstremtuosius Lietuvos žmones.

Taip pat apeliuojame į viso pasaulio sąžinę, kad kartu su visa lietuvių tauta reikalautų, kad Sovietų Sąjunga sustabdytų religijos persekiojimą bei sąžinių prievartavimą komunistinio režimo pavergtiems žmonėms.

LIETUVIAI! MALONI NAUJIENA!!

Pirmadienį, vasario 22 dieną pradėjo išsikraustyti japonai iš Lietuvos Namų Mokoje! Jei ne šią, tai kitą savaitę jau bus galima pradėti švartintis, dažyti salę, tvarkyti sceną ir kitas patalpas. Dar mėnuo kitas ir jau galės lietuviai naudotis savo namais savos kultūros reikalams.

Bus reikalinga ir talka apšvarinimui ir salės išdažymui. Ar neatsirastų savanorių? Pasisūlyti rua Lituania, 67, Mooca.

«M. L.» prenumeratas apsimokėjo:

RĖMĖJO: Longinas Gaiga-

las 5.000 cr., Ant. Žadeikis 5 200 cr., Ant. Golskis 6 000 cr., J. Žaidys 5.000 cr., Antanina Danilienė 4.000 cr.

Po 3.000 cr: J. Brenčius, J. Lišauskas, J. Paukštys Pr. Grigaravičius, K. Lipas, T. Perednis

Vyt. Dorelis 2.000 cr.

Knygų dovanuoja T. Jėzuitų kuriamam knygynui: p. Buragai, Konstancija Pavilavičienė ir Meldutis Laupinaitis Visiems nuoširdus ačiū!

— Laiškai: J. Balčiūnui, A. Vinkšnaitytei, Garmienei, Petraitienei kun. J. Šeškevičiui, A. Žemaitaučiui, A. Balčiūnienei, L. Šlapelienei, B. Aškinie-

Dalis 3 jo PAL Kongreso dalyvių

(atkelta iš 1 pusl)

vių ir brazilų tautų pagrindiniai siekimai yra tie patys — žmogaus laisvė, žmogaus įgimtųjų sąžinės, šeimos nuosavybės teisių apgynimas išsamiu aušvietę komunizmo pinksles užmigdyti net katalikus siūlėma koegzistencija ir ta koegzistencija pavergti dar laisvąjį pasaulį ir Bažnyčią, jis kvietė mus išverti kovoję ir užtikrino Brazilijos talką toje kovoję

Meninėje dalyje pasirodė solistai baritonas V Laurina vičius, tenoras p. K. Ambrozevičius, mezzo spratanas ple Z. Va'atkaitė iš Argentinos, sopranas Henriquete Ehlers S. Paulo choro ir atėit ninkų tautinių šokių vienetai o Argentinos «Rambynas» pakartojo vakarykštę «Užbaigtuvių» pynę. Visi pasigėrėtina atliko savo programas o «Rambynas» susilaukė karščiausių ovacijų ir nunešė kitus savo menišku taut šokių lygiu.

Minėjimą baigė S. Paulio lietu parap. choras, diriguojamas p. V Tatarūno ir sudai nuodamas «Kur bėga Šešupė» «Lietuviais esame mes gimę» ir «Mes grįšim». Pagaliau visi dalyviai su choru sugiedojo mūsų himną.

Skirstėmės su labai pakilia nuotaika:

nei. El. Dudėnienei, Iz. Selio kienei A. Lazdauskui, J. Ty lai. V. Balčiūnui, Vl. Markevičiui, H. Šimonytei, J. Tatarūnui, K. Musteikiui, I. Skurkevičiūtei, J. Baužiui, I. Kutkienei, M. Macklonei, J. Stangiui, J. Vepstui, kun. A. Ramašauskui, E. Bartaškienei, V. Vaikšnorienei, P. Našlėnienei Pr. Kamantauskui, M. Kleizienei, Pr. Zagorskienei, A. Mizarienei, A. Pizaravičienei, V. Bazilevski, J. Antanaičiui, A. Gustaičiui, J. Paukščiai.

Praėjusį šeštadienį, Lietuvių bažnyčioje Vila Zelinoje šeimos židinį sukūrė Vytautas Klimavičius su ple Ivanaus kalte.

Praėjusį sekmadienį Henriko Remenčiaus šeimą aplankė didelis džiaugsmas — gimė jiems graži dukrelė.

KETVIRTOJI KONGRESO DIENA

11,30 iškilmingos pamaldos miesto centre stovinčioje katedroje. Mišias laikė J. E. vysk. V. Brizgys, kurs pasakė trumpų jautrų pamokslą lietuviškai. Portugaliskai, čia augęs kun. klebonas Vyt. Kavolis per 23 minutes pristatė brazilams svečiams ir jaunajai, lietuviškai nebemokančiai mūsų kartai visą mūsų tautos garbingai nueitą kelią nuo Gedimino laikų iki šių dienų. Tikrai meistriškai jis sujungė mūsų istorijos svarbiausius įvykius, su giliausiomis religinėmis dvasinėmis mūsų aspiracijomis ir didvy iška mūsų tautos laikyseną šimtmečių eigoje. Taip ir galvoji, ar galėtų atsirasti lietuvis jaunuolis—ė, kurs po tokio pamokslu dar nedrįstų prisipažinti esąs lietuvis? Nelietuviai tikrai galėjo iš jo išsinešti mums pagarbos ir gilių simpatijų.

Pamaldos kėlė lietuviškos S. P. parapijos choro giedamos giesmės. Didžiulės katedros vidurinė nava buvo pilna žmonių.

Po pamaldų uždėtas vainikas prie Brazilijos nepriklausomybės paminklo, lietučiui dulkinant.

POPIETINIS POSĖDIS

Popietiniame posėdyje Vila

— VILA ZELINOS LIETUVIŲ KUNIGŲ telefonas 63-5975 NAUJAS ADRESAS

Tėvų Jėzuitų J. Giedrio, J. Bružiko ir J. Kidyko naujas ir nuolatinis adresas yra šis:

RUA LITUANIA, 67, MOOCA, 13, S. PAULO.

Telefona dar neturi, bet galima skambinti farmacijai 93—2341 ir prašyti, kad juos pašauktų.

ATSKIRO NUMERIO KAINA 75,00

PARDUDAMI NAMAI ZELINOJE!

Du miegamieji, salė, virtuvė, pilnai įrengta maudyklė, garažas, sodas. Du butai sodo gale, Pastatai tvirtai, gražiai pastatyti. Prieinama kaina Mažas įmokėjimas pradžioje, likę išmokėjimai be nušimčių. Teirautis su savininku. Rua Barão de Juparanã, No. 212.

Beloje Vytauto Didžiojo vardo mokyklos patalpose priimtos rezoliucijos, nutarimai, formuluoti sveikinimai ir pagėdavimai.

Kongresas praėjo nepaprastai šiltoje jaukiroje nuotaikoje. Neįvyko nė vieno aštresnio susikirtimo. Yra tekę dalyvauti daugelyje mūsų suvažiavimų ir kongresų, bet tokio darnaus, vieningo, tokios pakeliančios atmosferos kituose neteko patirti. Prie to, be abejo, prisidėjo visų lietuvių partijų bei srovių apsiungimas Š. Amerikoje! Tiesė duok, kad ta darna toliau įveiktų visas ją tykojančias pinksles ir pavojus!

PASKUTINĖS VALANDOS

Atsisveikinimo vakarienė susirinkta seserų Franciškiečių gimnazijos salėn. Čia irgi broliška nuotaika, Atsisveikinimo kalbų buvo daug (kada pas mus jų nebuvo?) Bet visi kalbėtojai lenktyniuote lenktyniavo, išskeldami ir pabrėždami to Kongreso pakilia nuotaiką, sutarimą, ir lietuvišką šiltumą.

Kitas kongresas pramatomas 1967 m. Buenos Airose, Argentinoje.

Kituose «M. L.» numeriuose smulkiau tarpinsime Kongreso darbus. Paskelbsime rezoliucijas, nutarimus.